

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT

Врз основа на член 18 став (8) од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/2019), Државната комисија за спречување на корупцијата, на 90-тата седница, одржана на 04.08.2023 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА И СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ 2021 – 2025

Во Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 (во натамошниот текст: Стратегијата), донесена на седницата одржана на 10 декември 2020 година, усвоена од Собранието на Република Северна Македонија на Триесет и втората седница, одржана на 18 април 2021 година:

1. Во „ИЗВРШНОТО РЕЗИМЕ“, во Главни цели на Стратегијата, петтата цел се менува и гласи:

„Обезбедување на стручност, професионалност, интегритет и транспарентност при вработувањето и унапредувањето во јавниот сектор, базирано на компетенции и со примена на критериуми за избор на најквалитетен кандидат“.

Во делот „**Органи за спроведување на законот**“, реченицата „Понатаму, потребно е системски да се анализираат корупциските ризици во инспекциските служби, но и да се обезбеди зајакнување на капацитетите на инспекциите.“ се брише.

Во делот „**Економија и бизнис**“, реченицата „Понатаму, во Република Северна Македонија не постои регистар за имотот во државна сопственост, ниту има систематизирани информации за начинот на којшто се управува и располага со тој имот заради што е неопходно воспоставување на регистри на недвижен и движен имот на земјата.“ се брише.

По делот **Медиуми и граѓанско општество**, се додаваат два нови делови, и тоа:

„Надзор над спроведувањето на законите. Надзорот на спроведувањето на законите не е системски уреден. Инспекцискиот надзор е најважниот механизам за контрола на спроведување на законите, но со определени закони покрај инспекцискиот надзор се предвидуваат и други видови на надзор, контрола и супервизија кои не се јасно и прецизно уредени. Тоа влијае оваа област да не биде системски уредена што пак доведува до недоволен надзор во практиката и со тоа до неефикасно спроведување на законите. Неопходно е да се ревидира организацијата и функционирањето на инспекциските служби, но и на останатите видови на надзор, контрола и супервизија со цел да се гарантира доследно спроведување на законите. Истовремено од суштинско значење е да се зајакнат кадровските и техничките

капацитети на инспекциските служби, поради што во моментов дури и во оние области каде што има воспоставено по две различни инспекциски служби (централни и локални), во практиката отсуствува суштински и системски инспекциски надзор, затоа што ниту една од инспекциските служби нема доволен капацитет.

Имот во државна сопственост. Заради превенција на корупцијата која е особено изразена при управувањето и располагањето со имотот во државна сопственост од исклучително значење е да се воспостави транспарентен систем за користење, управување и располагање со имотот во државна сопственост, а пак за таа цел итно мора да се воспостави уредна евидентија на овој имот која ќе биде јавно достапна и која ќе овозможи да се следи секоја промена во имотот во државна сопственост. ”

2. Во воведот , во пасусот каде е објаснета структурата на Стратегијата, бројот „12“ се заменува со бројот „15“.

3. Во делот „ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЈАТА“, како и во Акцијскиот план петтата стратешка цел се менува и гласи:

„Обезбедување на стручност, професионалност, интегритет и транспарентност при вработувањето и унапредувањето во јавниот сектор, базирано на компетенции и со примена на критериуми за избор на најквалитетен кандидат“, а објаснувањето за истата се менува и гласи: „Правична и транспарентна, заснована врз заслуги и департализирана политика за управување со човечки ресурси е основа за градење компетентен и професионален јавен сектор отпорен на корупција. При вработувањето и унапредувањето, потребно е да се почитуваат сите пропишани процедури, да се вклучат што повеќе мерливи критериуми за проценка на кандидатите во постапка за избор, да се намали дискреционата моќ при донесување на одлуките за избор и да се направи постапката целосно транспарентна.“

Во деветтата цел зборот „Компетитивен“ се брише.

4. Во главата 4. „ХОРИЗОНТАЛНИ ОБЛАСТИ КОИ ГЕНЕРИРААТ КОРУПЦИЈА“, во потсекција „**4.1. ЈАВНИ НАБАВКИ**“ по приоритетниот проблем 2 точката се заменува со точка и запирка и се даваат два нови приоритетни проблеми 3 и 4 кои гласат:

- „ 3) Недостаток на капацитети во БЈН за управна контрола на постапките за јавни набавки;
- 4) Недостаток на капацитет за јавни набавки кај договорните органи и ангажирање на приватни фирми за спроведување на јавните набавки.“

Во делот „Образложение на проблемите“ по последниот пасус, се дава нов пасус кој гласи: „Управната контрола на јавните набавки од страна на БЈН е еден од клучните механизми за спречување на злоупотреби и корупција во овие постапки. Во моментов БЈН нема соодветни човечки капацитети да ја врши редовно и ефикасно оваа контрола што е еден од проблемите кои се воочени во хоризонталната област јавни набавки. Дополнително и јавните органи немаат

соодветни човечки капацитети за спроведување на постапките за јавни набавки, поради што ангажираат приватни фирми, што исто така претставува значаен проблем и ризик од корупција.“

5. Во потсекција „**4.2. ВРАБОТУВАЊА ВО ЈАВНИОТ СЕКТОР**“, првиот и вториот пасус се менуваат и гласат:

„Вработувањата во јавниот сектор претставуваат област која е директно поврзана со трошењето на јавни пари (платите на вработените во јавниот сектор се финансираат од централниот буџет или буџетите на единиците на локалната самоуправа) и има силно влијание врз квалитетот и пристапот до услугите од јавниот сектор, личниот и институционалниот интегритет и врз креирањето и спроведувањето на јавните политики, што повлекува долгорочни ефекти врз целото општество. Вработувањата во јавниот сектор во смисла на оваа стратегија ги опфаќаат и вработувањата/ унапредувањата во трговските друштва во државна сопственост и сопственост на општините, како и именувањата на директори, други високи раководители и членови во управни и надзорни одбори во јавниот сектор што се одразува врз квалитетот на управување со односните институции. При вработувањата/ унапредувањата во државната администрација и јавниот сектор присутно е партиско влијание. Ова е повеќекратно нотирано во годишните извештаи на Европската комисија за напредокот на земјата. Процедури за привремени вработувања или договори на дело со примена на пониски критериуми се користат во многу случаи, со што се заобиколува Законот за административни службеници, Законот за вработените во јавниот сектор и сите други посебни закони кои регулираат постапки за вработување во јавниот сектор.

Законската регулатива дозволува подолгорочно ангажирање на лица во јавниот сектор преку договори на дело, авторски агенции или агенции за времени вработувања што дополнително придонесува за заобиколување на регулативата, партиско влијание при вработувањето и практикување на непотизам и други форми на коруптивно однесување. Постапките за вработување во јавниот сектор не се целосно транспарентни, посебно не во однос на критериумите кои биле пресудни за изборот, ниту пак се обезбедува увид на засегнатите страни во целата постапка. Сето горенаведено, генерира многу силен ризик од корупција при вработувањата во јавниот сектор.“

Во потсекција 4.2 и во Акцискиот план вториот и третиот приоритетен проблем се менуваат и гласат:

„ 2) Неефикасно раководење, управување и надзор кај одделни органи на управата, агенции, јавни претпријатија и ТД во сопственост на државата и на ЕЛС;

3) Непостоење на јасни критериуми за селекција и систем за нивно вреднување во постапките за вработување/ унапредување во јавниот сектор.“

Во делот „Образложение на проблемите“ на крајот од првиот пасус се додава нов пасус кој гласи: „Реализацијата на вработувањата кои се планирани не може да се реализира без поединечна согласност од Министерството за финансии, односно органот надлежен за буџет иако истото веќе дало согласност на годишните планови за вработување. Сето ова ја прави

постапката за вработување премногу бирократска што е една од причините за користење на авторските договори и договорите на дело како основи за вработување на лица, иако тоа законски не е дозволено.“

Првата реченица од петтиот пасус се менува и гласи:

„Законската регулатива за вработувањата/унапредувањата не содржи критериуми и начин на нивно вреднување применливи за јавниот сектор во целина.“, а во претпоследната реченица и во втората мерка зборот „одговорното“, се заменува со зборот „раководното“.

6. Во главата 5, „ПРИОРИТЕТНИТЕ ПРОБЛЕМИ ЗА БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА ПО СЕКТОРИ“, во секторот 12) по зборовите „јавни претпријатија“ се додаваат зборовите „ и трговски друштва во сопственост на државата и на ЕЛС“, а по секторот „13) Медиуми и граѓанско општество**“ се додаваат два нови сектори 14) и 15) кои гласат:**

- „14) Надзор над спроведување на законите и
- 15) Имот во државна сопственост.“

7. Во потсекција 5.1. „ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ“ и во Акцискиот план, приоритетниот проблем пет се менува и гласи: „5. Недоволна вклученост на носителите на функции во извршната власт од највисоко ниво во едукативни програми од областа на етиката и интегритетот“.

Во делот „Образложение на проблемите“ во седмиот пасус зборот „јавни“ се брише, а по зборовите „јакнење на интегритетот на носителите на“ се додаваат зборовите „функции во“.

8. Во потсекција 5.2. „ПРАВОСУДСТВО“, во делот „Образложение на проблемите“ третиот пасус се менува и гласи: „Иако Законот за кривичната постапка е донесен во 2010 година, а започна со примена во 2013 година, јавното обвинителство сèуште се соочува со големи проблеми во извршувањето на својата функција. **Зголемената надлежност на обвинителството во делот на водење на истражна постапка, не беше проследена со соодветна материјално – техничка и кадровска логистика. Сèуште не се целосно екипирани четирите формирани истражни центри (ОЈО за ГОКК, ОЈО Скопје, ОЈО Куманово и ОЈО Тетово), со што јавното обвинителство и натаму е силно зависно од поддршката на Министерството за внатрешни работи. Предметите во јавното обвинителство се распоредуваат рачно, со што постои ризик од непринципијелно насочување на истите кон одредени обвинители. Не постои и ефикасен електронски систем за следење на предметите во зависност од фазата на постапката во која тие се наоѓаат. **Потребно е зголемување на капацитетите и ресурсите на јавнообвинителскиот систем, кадровско екипирање на јавните обвинителства согласно постојните систематизации на работните места, екипирање на истражните центри, како и воспоставување на автоматизиран систем за распределба и следење на предметите во јавното обвинителство.****

9. Во потсекција 5.3. „**ОРГАНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ**“ , во првиот пасус, по зборовите „надзорните тела“ зборовите „односно инспекциските служби на централно и локално ниво,“ се бришат.

Приоритетните проблеми 3) и 4) се бришат.

Приоритетните проблеми 5), 6) и 7) стануваат приоритетни проблеми 3), 4) и 5).

Во делот „Образложение на проблемите, третиот, четвртиот и петтиот пасус се бришат.

Во новиот четврт пасус, во последната реченица зборовите „нова организациона единица во Министерството за финансии“ се заменуваат со зборовите „зајакнување на единиците за внатрешна ревизија во матичните буџетски корисници, односно министерствата“.

10. Во потсекција 5.4. „**ЗДРАВСТВО**“ по приоритетниот проблем 5) точката на крајот од реченицата се брише и се додава нов приоритетен проблем 6) кој гласи:

„6) Несоодветни процедури за препишување на лекови за конвенционално лекување.“

Во делот „Образложение на проблемите“, по петтиот пасус се додава нов пасус кој гласи:

„Корисниците на услуги во здравството многу често се приморани на приватно да купуваат лекови кои треба да се издаваат на рецепт. **Сето ова треба да се надмине со дигитализација на постапката за лекови преку електронскиот систем „Мој термин“.**

11. Во потсекција 5.7. „**УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ**“ во приоритетниот проблем 1) точката на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка и се додаваат шест нови приоритетни проблеми 2), 3), 4), 5), 6) и 7) кои гласат:

„2) Концентрација на дискрециони овластувања на министерот за транспорт и врски и градоначалниците при имплементацијата на Законот за урбанистичко планирање;

3) Неусогласеност на Законот за урбанистичко планирање со Законот за инспекциски надзор во однос на статусот на урбанистички инспектор, во врска со посебниот услов за завршено образование и работното искуство;

4) Не постојат детални одредби со кои се уредува постапката за суспензијата на урбанистичките планови, и какви последици може да има суспензијата на плановите;

5) Подготовка на урбанистички планови од страна на физички и правни лица остава простор за злоупотреби и донесување на урбанистички планови по нарачка;

6) Дискрециони овластувања на Министерството за транспорт и врски и општините при оттуѓување на државно градежно земјиште заради дооформување на градежна парцела;

7) Законот за утврдување на статус на бесправно изградени објекти е во спротивност со сèкупниот правен систем во државата затоа што дава можност за легализација на објекти кои се резултат на сторено кривично дело.“

Во делот „Образложение на проблемите“, вториот пасус се менува и гласи:

„Во февруари 2020 година донесен е нов Закон за урбанистичко планирање со кој се овозможи зајакнување на стандардите за просторно и урбанистичко планирање во корист на јавниот интерес, задолжителни анализи при изработка на урбанистичките планови, дефинирање на

градбите од посебено значење на државата како и зголемување на инклузивноста и транспарентноста на процесот на донесување урбанистички планови. Во меѓувреме овој закон започна со имплементација при што во пракса се покажаа определени проблеми и недоследности во новиот закон, од кои позначајни се концентрацијата на дискрециони овластувања на министерот за транспорт и врски и градоначалниците при имплементацијата на Законот за урбанистичко планирање, неусогласеност на Законот за урбанистичко планирање со Законот за инспекциски надзор во однос на статусот на урбанистички инспектор, во врска со посебниот услов за завршено образование и работното искуство што претставува пречка за пополнување на работните места на урбанистички инспектори. Законот не содржи ниту детални одредби со кои се уредува постапката за суспензијата на урбанистичките планови, и какви последици може да има суспензијата на плановите, што остава простор за злоупотреби. На крајот законската можност физички и правни лица сами да финансираат подготовкa на урбанистички планови остава простор за злоупотреби и донесување на урбанистички планови по нарачка.”

12. Во потсекција 5.8. „**ЖИВОТНА СРЕДИНА**“ во приоритетниот проблем 1) точката на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка и се даваат четири нови приоритетни проблеми 2), 3), 4) и 5) кои гласат:

„2) Отсуство на механизми за контрола и раскинување на договорите за дodelени концесии за управување со отпад и правни празнини и дискрециони овластувања во постапките за давање на концесии;

3) Не е предвидено механизам за контрола и надзор над спроведување на забраната за разорување и узурпација на пасиштата како добро од општ интерес и не се дефинирани сите дозволени и забранети активности во стопанисувањето со пасиштата;

4) Недефинирани рокови за донесување на регулатива за утврдување на заштитените подрачја, во постапките за дodelување на концесии за користење природни ресурси;

5) Дискреционите овластувања на Градоначалникот во издавањето на Б интегрирани еколошки дозволи оставаат простор за можни злоупотреби.“

Во делот „Образложение на проблемите“, по првиот пасус се даваат четири нови пасуси, кои гласат:

„Законот за управување со отпад не уредува механизми за контрола и раскинување на договорите за дodelени концесии за управување со отпад во случај на злоупотреби на дадените концесии, а содржи и правни празнини и дискрециони овластувања во самата постапка за давање на концесии генерално, вклучително и концесиите за управување со отпад.

Поради тоа е неопходно веднаш да се направат соодветни измени на законите за да се надминат овие проблеми.

Законот за пасишта пак од друга страна не предвидува механизам за контрола и надзор над спроведување на забраната за разорување и узурпација на пасиштата како добро од општ интерес и не се дефинирани сите дозволени и забранети активности во стопанисувањето со

пасиштата. Ова резултира со разорувања и узурпации на пасиштата, и нивно претворање во градежни парцели, диви депонии и други нарушувања на овие добра од општ интерес. **Неопходно е во најкраток можен рок да се воспостават механизми за контрола и јасни процедури за стопанисување со пасиштата.**

Недефинираните рокови за донесување на регулатива за утврдување на заштитените подрачја, во постапките за доделување на концесии за користење природни ресурси исто така се јавува како проблем кој ја загрозува животната средина. **Покрај редовните мерки и активности за надминување на овој проблем, потребно е да се донесе посебен Закон за заштитените подрачја.**

На крај дискреционите овластувања на Градоначалникот во издавањето на Б интегрирани еколошки дозволи се сериозен ризик од корупција поради кој мора да се редефинира целата постапка за издавање на овие дозволи како и да се направи јавна севкупната документација за издавање на овие дозволи.”

13. Во потсекцијата 5.9. „СПОРТ“, која станува потсекција „**5.10. СПОРТ**“, во приоритетниот проблем 2) точката на крајот од реченицата се брише и се додава еден нов приоритетен проблем 3) кој гласи:

„3) Во АМС не се воспоставени соодветни контролни механизми во поглед на трансферираните средства кон националните спортски федерации.“

Во делот „Образложение на проблемите“, по вториот пасус се додава нов пасус кој гласи:

„Недостатокот на механизми за контрола на трансферираните средства кон националните спортски федерации е исто така сериозен проблем и ризик од корупција. **Неопходно е да се пристапи кон регулација на критериуми и соодветна методологија за автоматизирана распределба на средствата од програмите на АМС и средствата од даночно ослободување, како и методологија за контрола во однос на наменското трошење на одобрените средства.**“

14. Во потсекцијата 5.10. „ЕКОНОМИЈА И БИЗНИС“, која станува потсекција „**5.11. ЕКОНОМИЈА И БИЗНИС**“ во називот на проблемот 2 зборовите „за експлоатирани сировини“ и проблемот „3) Непостоење на регистри на имот во сопственост на Република Северна Македонија и ЕЛС“ се бришат, а проблемот 4) станува проблем 3).

Во делот „Образложение на проблемите“, третиот, четвртиот и петтиот пасус се бришат.

15. Насловот на потсекцијата и на секторот од Акцијскиот план „**5.11. ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА И АКЦИОНЕРСКИ ДРУШТВА ВО СОПСТВЕНОСТ НА ДРЖАВАТА И НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА**“ се менува и гласи „**5.12. ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА И ТРГОВСКИ ДРУШТВА ВО СОПСТВЕНОСТ НА ДРЖАВАТА И НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА**“.

16. Во потсекција 5.12 „МЕДИУМИ И ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО“, која станува потсекција „**5.13. МЕДИУМИ И ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО**“, како и во Акциониот план, приоритетниот проблем 3) се менува и гласи: „**3) Недоволна транспарентност на институциите при планирање на средствата за финансирање на ГО како и отчетност за реализацијата и ефектите на проектите**“.

По потсекција 5.13 „МЕДИУМИ И ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО“ се додаваат две нови потсекции 5.14 и 5.15 кои гласат:

„5.14. НАДЗОР НАД СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНИТЕ“

Инспекцискиот надзор е главен механизам преку кој државата врши контрола над спроведувањето на законите, при што доколку се утврдени определени отстапувања во постапувањето на граѓаните и правните лица од позитивната законска регулатива се преземаат превентивни и репресивни мерки кои ќе обезбедат почитување на законите, што пак е клучна претпоставка за правната сигурност во државата. Во моментов постои нејасна правно-организациона дефинираност, надлежности, поставеност и структура на инспекциските служби како механизам за контрола над спроведувањето на законите.

Во Законот за организација и работа на органите на државната управа, кој мора да потенцираме има свој непосреден основ во членот 95 од Уставот и се носи со 2/3 мнозинство на гласови, јасно е утврдено дека инспекциски надзор може да вршат само органите на државната управа (министерствата), а не и единиците на локалната самоуправа. Концептот на централни инспекциски служби е променет со Законот за локална самоуправа кој е донесен во 2005 година и кој исто како и Законот за организација и работа на органите на државната управа се донесува со 2/3 мнозинство на гласови. Како што може да се види во моментов имаме колизија на два системски закони во однос на инспекциските служби. Дополнително инспекцискиот надзор е регулиран и со Законот за инспекциски надзор.

Во државата има 28 инспекциски служби од кои 15 се организирани како инспекторати, а 13 како организациони единици во рамките на органите на државната управа. Дополнително има локални инспекциски служби, организирани како сектори и одделенија во рамките на ЕЛС, а за кои нема централизирани податоци во однос на нивниот број.

Недоволната кадровска екипираност е исто така голем проблем за функционирање на инспекциските служби кои во моментов функционираат. Речиси сите инспекциски служби работат со недоволен број на инспектори како и без доволно техничка опременост што има негативно влијание на нивната работа.

Приоритетни проблеми во секторот надзор над спроведување над законите се:

- 1) Непостоење на јасна законска дефиниција и поставеност на инспекцискиот надзор како механизам за контрола над спроведувањето на законите;

- 2) Несоодветната организациска поставеност на инспекциските служби;
- 3) Недоволна кадровска екипираност и техничка опременост на инспекциските служби;
- 4) Недостаток на антикорупциски политики во однос на инспекциските служби.

Образложение за проблемите:

Во домашното законодавство нема јасна законска дефиниција и поставеност на инспекцискиот надзор како механизам за контрола над спроведувањето на законите. Имено во различни закони се користат различни термини за контрола (инспекциски надзор, надзор, супервизија, контрола и сл.) при што не се прави никаква суштинска разлика помеѓу овие институти. Ова пак е непосредно поврзано со мерките кои стојат на располагање при спроведувањето на овие контролни механизми што во пракса доведува до недостаток на надзор и спречување на непочитувањата на законите. Поради тоа е неопходно да се пристапи кон **редефинирање на инспекцискиот надзор како механизам за контрола за извршување на законите.**

Вториот проблем е несоодветната организациска поставеност на инспекциските служби. Имено дел од инспекциските служби се воспоставени како органи во состав на министерствата со својство на правно лице, дел се организациски единици во самите министерства, а дел се децентрализирани и се организациски единици во општините. Невоедначениот статус на инспекциските служби има директно влијание на нивната ефикасност во работата. **Поради тоа е неопходно да се направи целосна реорганизација на инспекциските служби.**

Третиот проблем е недоволната кадровска екипираност и техничка опременост на инспекциските служби. Имено речиси сите централни инспекциски служби се соочуваат со хроничен проблем на недостаток на инспектори за да одговорат на законските надлежности. Истото е случај и со локалните инспекциски служби. При тоа се поочигледно е дека некои инспекциски служби имаат недостаток на кадар кој е дефицитарен на пазарот на труд или пак платите во приватниот сектор се многу повисоки поради што е тешко воопшто да се привлече соодветен кадар на огласите. На крај недостатокот на техничка опрема има негативно влијание во работата на инспекторите и нивната ефикасност, затоа што без потребните возила за одење на терен и на соодветни технички средства за работа (компјутери, печатари, соодветни лаборатории) невозоможно е да се воспостави функционален систем на инспекциски надзор. **Поради тоа е потребно веднаш да се пристапи кон кадровско екипирање и техничко опремување на инспекциските служби, кое би било направено по реорганизацијата на целокупниот систем на инспекциски надзор.**

На крајот четвртиот проблем е недостатокот на антикорупциски политики во однос на инспекциските служби, кои поради природата на својата работа (контрола над субјектите на

надзорот во однос на спроведувањето на законите, како и изрекувањето на инспекциски и прекршочни мерки) се изложени на голем корупциски ризик. Многу често може да се слушнат коментари во јавноста за изложеноста на корупција на инспекторите, поради што мора да се **зајакнат антикорупциските политики во однос на инспекциските служби**, преку спроведување на периодични анкети и испитувања на субјектите на надзорот во однос на корупцијата на инспекторите, воспоставувањето на процедури за периодична територијална ротација на инспекторите и воведување на задолжителен дел од испитот на инспектор кој ќе опфаќа интегритет и етика.

5.15. ИМОТ ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ

Имотот во државна сопственост го сочинува имотот на Република Северна Македонија, имотот на единиците на локалната самоуправа (ЕЛС), имотот на трговските друштва чиј основач е РСМ или ЕЛС, имотот на Јавните претпријатија основани од РСМ или ЕЛС, имотот на јавните установи, како и на други ентитети на кои врз основа на закон им е даден на користење имот на РСМ или ЕЛС. Постоењето на сеопфатна законска регулатива за евидентирање и ажурирање на податоците за имотот во државна сопственост претставува базична претпоставка за планирањето и реализацијата на основните функции на државата.

Приоритетни проблеми кои треба да се адресираат во секторот Имот во државна сопственост се:

1. Непостоење на целосна и синхронизирана законска рамка за стекнувањето, користењето, управувањето и располагањето со целокупниот имот во државна сопственост;
2. Непостоење на целосна и централизирана евиденција на целокупниот имот во државна сопственост, која ќе биде јавно достапна и транспарентна.

Поради тоа потребно е воспоставување на регистар на имот во државна сопственост, кој по стандардизирана методологија континуирано ќе се ажурира.

Образложение на проблемите:

1. Со Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и општинска сопственост се уредуваат правата и должностите на државните органи во однос на набавката, користењето и располагањето со стварите во државна сопственост, што како долгорочни средства ги користат државните органи за извршување на работите и задачите во земјата и во странство. Меѓутоа, недостасува законска регулатива која сеопфатно ќе го уреди целокупниот имот во државна сопственост, вклучително и прашањето на запишувањето на недвижниот имот во јавните книги, кој во овој момент е со статус на незапишано право. **Поради тоа, потребно е**

донаесување на единствен закон за целокупниот имот во државна сопственост, со јасни и прецизни правила за негово стекнување, користење, управување и располагање. Притоа, мора да има единствена институција со законска надлежност, човечки и технички капацитет да се грижи за овој имот.

2. Во овој момент во Република Северна Македонија не постои единствена база на податоци кои се однесуваат на имотот во државна сопственост. Државните институции, нејзините трговски друштва и јавни претпријатија и имотот во сопственост на единиците на локална самоуправа се евидентира засебно и не е можен интегрален и транспарентен увид во видот на имотот, неговата состојба и вредност, како и воспоставени права врз истиот. **Поради тоа потребно е воспоставување на целосна и централизирана евиденција на целокупниот имот во државна сопственост, која ќе биде јавно достапна и транспарентна .”**

АКЦИОНЕН ПЛАН НА СТРАТЕГИЈАТА

ЈАВНИ НАБАВКИ

17. Во Акцискиот план за спроведување на Стратегијата, во хоризонталната област „4.1. ЈАВНИ НАБАВКИ“, кај приоритетниот проблем 1, во мерката 1, по активноста 1.1 се додаваат шест нови активности 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6 и 1.7 кои гласат:

„1.2. Промоција на стандардите за подготовкa на техничките спецификации и критериумите за утврдување способност. Надлежна институција за оваа активност: **БЈН.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024 година**, индикатор за исполнување: - спроведена информативна кампања за користење на стандардните технички спецификации, а фискални импликации: **Нема.**

1.3. Зајакнување на проверката на познавањата на стандардите за подготовкa на техничките спецификации и критериумите за утврдување способност и стандардните технички спецификации во постапката за стекнување и продолжување на важноста на потврдата за положен испит за лице за јавни набавки. Надлежна институција за оваа активност: **МФ.** Рок за реализација: **Втора половина на 2024 година**, индикатор за исполнување: - изменет **Закон за јавни набавки**, - изменет **Правилник за програмата за едукација, планирањето, начинот на спроведување на едукацијата и испитот, начинот на издавање и продолжување на важноста на потврдата за положен испит за лице за јавни набавки**, а фискални импликации: **Нема.**

1.4. Креирање и спроведување на обуки на лицата за јавни набавки во договорните органи за спречување на ограничување на конкуренцијата при подготовкa на техничките спецификации и критериумите за утврдување на способност во постапките за јавни набавки. Надлежна институција за оваа активност: **КЗК, БЈН.** Рок за реализација: **Втора половина на 2024 година**, индикатор за исполнување: - Утврден годишен план за обуки, - Број на спроведени обуки (годишно) и - Број на институции со спроведени обуки (годишно), а фискални импликации: **Нема.**

1.5. Подготовка на стандардни технички спецификации за определени јавни набавки. Надлежна институција: **БЈН.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024 година**, индикатор за исполнување: - број на подгответи стандардни технички спецификации за определени јавни набавки а фискални импликации: **Нема.**

1.6. Спроведување на информативна кампања за институциите за користење на стандардните технички спецификации. Надлежна институција: **БЈН.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024 година**, индикатор за исполнување: - спроведена информативна кампања за користење на стандардните технички спецификации, а фискални импликации: **Нема.**

1.7. Зајакнување на антикорупциските индикатори поврзано со црвените знаменца. Надлежна институција: **БЈН и ДКСК .** Рок за реализација: **Прва половина на 2024 година,**

индикатор за исполнување: - **зајакнати антикорупциски индикатори поврзани со црвените знаменца**, а фискални импликации: **Нема.**"

Кај приоритетниот проблем 2, во мерката 1, после активноста 1.2 се додава нова активност 1.3 која гласи:

„1.3. Зајакнување на законската обврска за објавување на информациите од јавен карактер согласно членот 10 од Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер преку: - утврдување на законски основ за донесување на подзаконски акт преку кој ќе се прецизираат информациите и документите кои влегуваат во членот 10, - утврдување на прекршочни санкции за непочитување на членот 10 и не објавување на потребните информации на веб страните на институциите и - утврдување на законски основ за прекршочна одговорност и на раководното лице на институцијата, покрај на службеното лице кое посредува со информациите од јавен карактер, во случај кога службеното лице преземало се но не му биле дадени потребните информации.

Надлежна институција: **МП.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024 година**, индикатор за исполнување: - **изменет Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер**, а фискални импликации: **Нема.**

Називот на активноста 1.3., која станува активност 1.4. се менува и гласи: **„Континуиран мониторинг во однос на објавување на информациите во однос на јавните набавки согласно член 10 од Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер, со рок за реализација: Прва половина на 2024 - континуирано“**

По приоритетниот проблем 2, се додаваат два приоритетни проблеми 3 и 4 кои гласат:

„Проблем 3. Недостаток на капацитети во БЈН за управна контрола на постапките за јавни набавки.

Мерка 1. Зајакнување на управната контрола од БЈН на постапките за јавни набавки.

1.1. Зајакнување на капацитетите на организациската единица на БЈН задолжена за управна контрола, Надлежна институција: **МФ.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024 година**, индикатор за исполнување: **број на лица во организациската единица за управна контрола**, а фискални импликации: **Има.**

1.2. Зајакнување на управната контрола од БЈН во постапките за јавни набавки.

Надлежна институција: **БЈН.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024 година**, индикатор за исполнување: **број на управни контроли**, а фискални импликации: **Нема.**

Проблем 4. Недостаток на капацитет за јавни набавки кај договорните органи и ангажирање на приватни фирмии за спроведување на јавните набавки.

Мерка 1. Казнени мерки за раководните лица во договорните органи кои нема да воспостават и пополнат организациона единица за јавни набавки или назначат лице одговорно за јавни набавки

1.1. Зајакната контрола во институциите во однос на воспоставувањето и пополнетоста на организационата единица за јавни набавки или лице одговорно за јавни набавки. Надлежна институција: **МФ.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024 година**, индикатор за исполнување: - број на спроведени контроли – број на изречени мерки за раководните лица, а фискални импликации: **Нема.**"

ВРАБОТУВАЊА ВО ЈАВНИОТ СЕКТОР

18. Насловот на хоризонталната област **4.2.** се менува и гласи „**ВРАБОТУВАЊА ВО ЈАВНИОТ СЕКТОР**“.

Кај приоритетниот проблем 1,

во мерката 1 активност 1.1 се менува и гласи:

„1.1. Измена на Законот за вработените во јавниот сектор заради укинување на можноста за вработувања преку агенции за привремени вработувања. Надлежна институција за оваа активност: **МИОА.** Рокот за реализација: **Втора половина на 2021 година**, индикатор за исполнување: **Изменет Закон за вработените во јавниот сектор**, а фискални импликации: **Нема.**

По активноста 1.1 се додава нова активност 1.2 која гласи:

„1.2. Укинување на можноста за трансформација на вработувањата на определено време, со укинување на Законот за трансформација во редовен работен однос. Надлежна институција: **МФ.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024 година**, индикатор за исполнување: **Укинат Закон за трансформација во редовен работен однос**, фискални импликации: **Нема.**"

Во мерката 2 активноста 2.1 се менува и гласи:

„2.1. Ревидирање на процедурите и методологијата за подготовкa на функционална анализа преку вклучување на објективни критериуми за потребниот број на вработени во институциите (обем на работа), при што анализата ќе ја прави основачот, односно надредената институција. Надлежна институција: **МИОА.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатори за исполнување: - **Изменет Закон за вработените во јавниот сектор**, - **донасен Правилник за начинот на подготовкa, формата и содржината на функционалната анализа** и - **донасена нова Методологија за подготовкa на функционална анализа**, фискални импликации: **Има.**"

Активноста 2.2 се менува и гласи:

„2.2. Утврдување на објективни критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во органите на управата.“ Надлежна институција: **Влада, МИОА.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Утврдени критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во органите на управата**, фискални импликации: **Нема.**"

Активноста 2.3 се менува и гласи:

„2.3. Утврдување на објективни критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во образовните установи.“ Надлежна институција: **МОН.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Утврдени критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во образовните установи**, фискални импликации: **Има.**

По активноста 2.3 се додаваат девет нови активности 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11 и 2.12 кои гласат:

2.4. Утврдување на објективни критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во здравствените установи.“ Надлежна институција: **МЗ.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Утврдени критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во здравствените установи**, фискални импликации: **Има.**

2.5. Утврдување на објективни критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во културните установи.“ Надлежна институција: **МК.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Утврдени критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во културните установи**, фискални импликации: **Има.**

2.6. Утврдување на објективни критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во установите за социјална заштита.“ Надлежна институција: **МТСП.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Утврдени критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во установите за социјална заштита**, фискални импликации: **Има.**

2.7. Утврдување на објективни критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во установите за детска заштита.“ Надлежна институција: **МТСП.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Утврдени критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во установите за детска заштита**, фискални импликации: **Има.**

2.8. Утврдување на објективни критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во судовите.“ Надлежна институција: **Судски совет, МП.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Утврдени критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во судовите**, фискални импликации: **Има.**

2.9. Утврдување на објективни критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во јавните обвинителства.“ Надлежна институција: **Совет на јавни обвинители, МП.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Утврдени критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во јавните обвинителства**, фискални импликации: **Има.**

2.10. Утврдување на објективни критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во независните и регулаторните тела.“ Надлежна институција:

Собрание. Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Утврдени критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во независни и регулаторни тела**, фискални импликации: **Има.**

2.11. Утврдување на објективни критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во ЕЛС и институции основани од ЕЛС. Надлежна институција: **МЛС, ЗЕЛС.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Утврдени критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во ЕЛС и институции основани од ЕЛС**, фискални импликации: **Има.**

2.12. Утврдување на објективни критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во ЈП основани од државата. Надлежна институција: **Влада.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Утврдени критериуми за проценка на потребните работни места и нови вработувања во ЈП основани од државата**, фискални импликации: **Има.**"

Мерката 3 се брише.

Во мерката 4 која станува мерка 3, активноста 4.1 која станува активност 3.1 се менува и гласи:
„3.1. Континуиран мониторинг во однос на објавување на сите акти поврзани со управувањето со човечките ресурси (функционалните анализи, акти за внатрешна организација и систематизација, годишни планови за вработување, актите за утврдување на платите и платите на вработените и сите останати документи), согласно член 10 од Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер и изрекување на мерки за одговорните лица за необјавување на овие акти. Надлежна институција: **Агенција за заштита на правото за слободен пристап на информации од јавен карактер.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024 и Континуирано**, индикатор за исполнување: - **Број на мониторинзи и - број на изречени мерки**, фискални импликации: **Нема.**"

Кај приоритетниот проблем 2,

во мерката 1 активностите 1.1 и 1.2 се менуваат и гласат:

„1.1 Утврдување на критериуми (надлежности, приходи/расходи, број на вработени) во законот за ЈП за оптимизација на бројот на членови во органите на управување, како и уредување на мерит постапка за нивна селекција. Надлежна институција: **МЕ.** Рок за реализација: **Втора половина на 2021**, индикатор за исполнување: - **Изменет Закон за јавните претпријатија**, фискални импликации: **Нема.**"

1.2 Утврдување на критериуми (надлежности, приходи/расходи, број на вработени) за трговските друштва во доминантна сопственост на државата и ЕЛС заради оптимизација на бројот на членови во органите на управување и регулирање на мерит постапка за нивна селекција. Надлежна институција: **МЕ.** Рок за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Закон за трговските друштва**, фискални импликации: **Нема.**"

Мерката 2 и активностите 2.1 и 2.2 се менуваат и гласат:

„2. Воведување на критериуми и мерит постапка за избор на директори на ЈП и ТД во државна сопственост

2.1 Пропишување на критериуми (образование, работно и менаџерско искуство), компетенции, рок за именување и мерит постапка за селекција на директори во ЈП. Надлежна институција: **МЕ.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Закон за јавните претпријатија**, фискални импликации: **Нема.**

2.2 Во Законот за висока раководна служба да се пропишат критериуми (образование, работно и менаџерско искуство), компетенции, рок за именување и мерит постапка за селекција на директори во ТД во доминантна и целосна државна и општинска сопственост. Надлежна институција: **МЕ.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Донесен Закон за висока раководна служба**, фискални импликации: **Нема.**

По активноста 2.2 се додава нова активност 2.3 која гласи:

2.3. Пропишување на критериуми (образование, работно и менаџерско искуство), компетенции, рок за избор, именување или назначување и мерит постапка за избор, именување или назначување на извршни секретари и извршни директори во органите на државната управа (согласно Предлог ЗВРС). Надлежна институција: **МИОА.** Рок за реализација: **Втора половина на 2023**, индикатор за исполнување: - **Донесен Закон за висока раководна служба**, фискални импликации: **Нема.**

Кај приоритетниот проблем 3,

во мерката 2, која станува мерка 1, активноста 2.1 станува активност 1.1, а активноста 2.2 се брише.

Во мерката 1, која станува мерка 2, активноста 1.1 која станува активност 2.1 се менува и гласи:

„2.1 Регулирање на критериуми и мерит постапка за вработувањата и унапредувањата во јавните здравствени установи и ограничување на дискреционото право на раководното лице во процесот на вработување и унапредување. Надлежна институција: **МЗ.** Рок за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Закон за здравствена заштита**, фискални импликации: **Нема.**

По активноста 2.1 се додаваат четири нови активности 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 и 2.6 кои гласат:

„2.2 Регулирање на критериуми и мерит постапка за вработувањата и унапредувањата во јавните образовни установи и ограничување на дискреционото право на раководното лице во процесот на вработување и унапредување. Надлежна институција: **МОН.** Рок за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Закон за наставниците и стручните соработници**, фискални импликации: **Нема.**“

2.3 Регулирање на критериуми и мерит постапка за вработувањата и унапредувањата во јавните културни установи и ограничување на дискреционото право на раководното лице во процесот на вработување и унапредување. Надлежна институција: **МК.** Рок за

реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Закон за културата**, фискални импликации: **Нема**.

2.4 Регулирање на критериуми и мерит постапка за вработувањата и унапредувањата за даватели на услуги и помошно-технички лица во ЈП и ограничување на дискреционото право на раководното лице во процесот на вработување и унапредување. Надлежна институција: **МЕ**. Рок за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Закон за јавните претпријатија**, фискални импликации: **Нема**.

2.5 Регулирање на критериуми и мерит постапка за вработувањата и унапредувањата во ТД во доминантна државна и општинска сопственост и ограничување на дискреционото право на раководното лице во процесот на вработување и унапредување. Надлежна институција: **МЕ**. Рок за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Закон за трговските друштва**, фискални импликации: **Нема**.

2.6 Регулирање на критериуми и мерит постапка за вработувањата и унапредувањата во установите за социјална заштита и ограничување на дискреционото право на раководното лице во процесот на вработување и унапредување. Надлежна институција: **МТСП**. Рок за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Закон за социјалната заштита**, фискални импликации: **Нема**.

ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

19. Во хоризонталната област „**5.1. ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ**“, кај приоритетниот проблем 2, во мерката 1 во активност 1.1, вториот, третиот и четвртиот индикатор се бришат.

По активноста 1.1 се додаваат две нови активности 1.2 и 1.3 кои гласат:

„1.2 Измена на Деловникот за работа на Владата, согласно новата Методологија. Надлежна институција: **Влада**. Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Деловник за работа на Владата, - Зајакнат механизам на почитување на ПВР и АПЛ**, фискални импликации: **Нема**.

1.3 Измена на Деловникот на Собранието за задолжителна ПВР за предлог закони предложени од пратеници. Надлежна институција: **Собрание**. Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Деловник за работа на Собранието; - Зајакнат механизам на почитување на ПВР и АПЛ**, фискални импликации: **Нема**.

Кај приоритетниот проблем 5, во мерката 2 која станува мерка 1 и во активноста 2.1 која станува активност 1.1 по зборовите „на носителите на“ се додаваат зборовите „функции во“. Активноста 2.2 станува 1.2.

ПРАВОСУДСТВО

20. Во хоризонталната област „**5.2. ПРАВОСУДСТВО**”, кај приоритетниот проблем 1, во мерката 1 по активноста 1.2 се додава една нова активност 1.3 која гласи:

„1.3. Анализа на Етичкиот кодекс на јавните обвинители на РСМ и негово усогласување согласно со коментарите од активноста 1.1. Надлежна институција: **Здружение на јавни обвинители, Јавно обвинителство.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Извршена анализа и дополнна на кодексот**, фискални импликации: **Нема.** По мерката 3 се додава нова мерка 4, со две активности 4.1 и 4.2 кои гласат:

„4. Јакнење на интегритетот кај правосудната служба

4.1. Во годишните планови за стручно усовршување на судската служба да се предвидат антикорупциски содржини. Надлежна институција: **Судски совет, Врховен суд на РСМ, Апелациони судови, Основни судови, Управен суд, Виш управен суд.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Број на донесени годишни планови**, фискални импликации: **Нема.“**

4.2. Во годишните планови за стручно усовршување на јавнообвинителската служба да се предвидат антикорупциски содржини. Надлежна институција: **Јавно обвинителство, Основни ЈО и Виши ЈО.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Донесени годишни планови**, фискални импликации: **Нема.**

Кај приоритетниот проблем 2, во мерката 2, зборот „Формирање“ се заменува со зборот „Екипирање“, а во активноста 2.2 зборот „истражните“ се заменува со зборовите „дополнителни истражни“.

ОРГАНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

21. Во Секторот „**5.3. ОРГАНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ**”, кај приоритетниот проблем 2 во мерката 1 во активноста 1.1 индикаторот на исполнување се менува и гласи: **„Функционална организациска единица“.**

Активноста 1.2 се менува и гласи:

„1.2. Измена на Закон за финансиско разузнавање. Надлежна институција за оваа активност: **МФ и УФР.** Рокот за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Функционална организациска единица**, а фискални импликации: **Нема.“**

По активноста 1.2 се додаваат две нови активности 1.3 и 1.4 кои гласат:

„1.3 Усогласувања на акти за внатрешна организација и систематизација на работните места во УФП. Надлежна институција за оваа активност: **УФП.** Рокот за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Усогласени акти за внатрешна организација и систематизација**, а фискални импликации: **Нема.**

1.4 Усогласувања на акти за внатрешна организација и систематизација на работните места во УФР. Надлежна институција за оваа активност: **УФР.** Рокот за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Усогласени акти за внатрешна организација и систематизација**, а фискални импликации: **Нема.“**

Во мерката 2, активноста 2.1 се менува и гласи: „**2.1 Хармонизација на интерните акти со Препораките за професионализација на дисциплинските комисии 2020-2022**“.

Приоритетните проблеми 3 и 4 се бришат.

Приоритетниот проблем 5 станува приоритетен проблем 3.

Кај приоритетниот проблем 6 кој станува приоритетен проблем 4 во мерката 1 активноста 1.1 се менува и гласи:

„**1.1 Донесување на нов Закон за системот на јавна внатрешна финансиска контрола**“, а индикаторот се менува и гласи: „**Донесен закон**“.

Кај приоритетниот проблем 7 кој станува приоритетен проблем 5, мерката 1 со активностите 1.1 и 1.2 се менуваат и гласат:

„**1. Обезбедување на независност во работата на внатрешната ревизија преку промена на критериумите за основање на внатрешна ревизија.**

1.1 Донесување на нов Закон за системот на јавна внатрешна финансиска контрола. Надлежна институција: **МФ**. Рокот за реализација: **Прва половина на 2023**, индикатор за исполнување: -**Основање на единици за внатрешна ревизија во матичниот буџетски корисник за областа која ќе врши ревизија над сите единки корисници во рамки на носителот на буџетот**, а фискални импликации: **Нема**.

1.2 Зајакнување на мониторинг улогата на Централната единица за хармонизација во однос на внатрешната ревизија. Надлежна институција: **МФ**. Рокот за реализација: **2023 и Континуирано**, индикатор за исполнување: -**Број на спроведени проверки на квалитет од Централната единица за хармонизација**, а фискални импликации: **Нема**.

ЗДРАВСТВО

22. Во Секторот „**5.4. ЗДРАВСТВО**“, кај приоритетниот проблем 1 во мерката 3 активноста 3.1 се менува и гласи:

„**3.1 Востоставување на правна рамка за инклузивна распределба на буџетите и формирање на независно тело (здравје, асоцијација итн.) со претставници од ЗУ кое ќе ги претставува и застапува интересите на сите ЗУ и учествува во преговорите за утврдување на буџетите на ЗУ.** Надлежна институција: **МЗ, ЗУ, ФЗО**. Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: -**Изменет Закон за здравствената заштита - Изменет Закон за здравствено осигурување**, фискални импликации: **Нема**.“

Во мерката 4, по активноста 4.1 се додаваат три нови активности 4.2, 4.3 и 4.4 кои гласат:

„**4.2 Задолжување на ЈЗУ и ПЗУ за усогласување на локалните софтвери и водење на материјална и финансиска евиденција на потрошни материјали, лекови и други трошоци по пациент, оддел, одделение од страна на ЈЗУ и ПЗУ каде има склучен**

договор со ФЗО. Надлежна институција: МЗ, ЈЗУ и ПЗУ. Рокот за реализација: Втора половина на 2024, индикатор за исполнување: - **Број на ЈЗУ и ПЗУ кои имаат воспоставен софтвер по пациент, оддел, одделение**, а фискални импликации: **Има**.

4.3 Унапредување на регистрите во МАЛМЕД со доделување на шифри за сите лекови, медицински средства и потрошени и вграден материјал и медицински помагала. Надлежна институција: МАЛМЕД, ФЗО и МЗ. Рокот за реализација: Втора половина на 2024, индикатор за исполнување: - **Надградени регистри**, а фискални импликации: **Има**.

4.4 Задолжување на ЈЗУ и ПЗУ за користење на регистрите на МАЛМЕД. Надлежна институција: МЗ, ЈЗУ и ПЗУ. Рокот за реализација: Втора половина на 2024, индикатор за исполнување: - **Број на ЈЗУ и ПЗУ кои ги користат регистрите**, а фискални импликации: **Има**. Во мерката 5, во активноста 5.1 зборовите „и лекови“ се бришат.

По активноста 5.1 се додава нова активност 5.2 која гласи:

„5.2 Изготвување/ревидирање на правилниците за утврдување на референтни цени на лекови. Надлежна институција: ФЗО. Рокот за реализација: Прва половина на 2022, индикатор за исполнување: - **Изготвени правилници кои се применуваат**, а фискални импликации: **Нема.**“

Активностите 5.2 и 5.3 стануваат активности 5.3 и 5.4.

Во мерката 6, по активноста 6.1 се додаваат две нови активности 6.2 и 6.3 кои гласат:

„6.2 Анализа на можноста за воспоставување на Централизиран систем за набавка на лекови, вградлив материјал, потрошени материјал и медицински помагала. Надлежна институција: МЗ, МАЛМЕД. Рокот за реализација: Прва половина на 2024, индикатор за исполнување: - **Изготвена Анализа**, а фискални импликации: **Нема.**“

6.3 Воспоставување на централизиран систем за набавка на лекови, вградлив материјал, потрошени материјал и медицински помагала. Надлежна институција: МАЛМЕД. Рокот за реализација: Прва половина на 2024, индикатор за исполнување: - **Воспоставен централизиран систем за набавки**, а фискални импликации: **Нема.**“

Во мерката 7 активноста 7.1 се менува и гласи:

„7.1 Вклучување на редовни и вонредни контроли на процесот и методологиите за формирање на единствените цени на лекови во МЗ. Надлежна институција: МЗ. Рокот за реализација: Прва половина на 2022, индикатор за исполнување: - **Број на спроведени контроли**, а фискални импликации: **Нема.**“

По активноста 7.1 се додава нова активност 7.2 која гласи:

„7.2 Вклучување на редовни и вонредни контроли на процесот и методологиите за формирање на референтните цени на лекови во ФЗО. Надлежна институција: ФЗО. Рокот за реализација: Прва половина на 2024, индикатор за исполнување: - **Број на спроведени контроли**, а фискални импликации: **Нема.**“

Во мерката 9 активноста 9.1 се менува и гласи:

„9.1 МЗ во Систематизацијата да уреди одговорна организациона единица за воспоставување на систем за следење на индикатори за успешност на ЗУ. Надлежна

институција: **МЗ со „Мој термин“ и ЗУ.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2024,** индикатор за исполнување: - **Воспоставени одржливи, мерливи и транспарентни индикатори за успешност на ЗУ**, а фискални импликации: **Нема.**"

По активноста 9.1 се додаваат три нови активности 9.2, 9.3 и 9.4 кои гласат:

„9.2 ФЗО во Систематизацијата да уреди одговорна организациона единица за воспоставување на систем за следење на индикатори за успешност на ЗУ. Надлежна институција: **ФЗО.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2022**, индикатор за исполнување: - **Воспоставени одржливи, мерливи и транспарентни индикатори за успешност на ЗУ**, а фискални импликации: **Нема.**

9.3. Да се утврди процедура за комуникација со ЗУ. Надлежна институција: **ФЗО.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Уредена процедура за комуникација со ЗУ**, а фискални импликации: **Нема.**

9.4. Да се овозможи on-line објавување и следење на индикаторите за успешност на здравствени установи. Надлежна институција: **МЗ со „Мој термин“.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Објавени индикатори за успешност**, а фискални импликации: **Нема.**"

Мерката 10. со активноста 10.1. се бришат.

Кај приоритетниот проблем 2, во мерката 3, во активностите 3.1 и 3.2 рокот за реализација се менува и гласи: **„Втора половина на 2021 и континуирано“.**

Кај приоритетниот проблем 3, во мерката 2 во активноста 2.1 по зборот „регистар“ се додаваат зборовите **„на опрема во МЗ“.**

По активноста 2.1 се додава нова активност 2.2 која гласи:

„2.2. Изготвување на регистар на донацији на лекови и клинички студии. Надлежна институција: **МАЛМЕД.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изготвен јавно достапен регистар**, а фискални импликации: **Има.**"

По приоритетниот проблем 5, се додава нов приоритетен проблем 6, со една мерка 1 и две активности 1.1 и 1.2 кои гласат:

„Проблем 6: Несоодветни процедури за препишување на лекови за конвенционално лекување

Мерка 1. Утврдување на јасни процедури за препишување на лекови

1.1 Пропишување на одговорност на лекарите за непрепишување на лекови кои треба да се даваат на рецепт. Надлежна институција: **МЗ.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменети акти и пропишана одговорност за непрепишување на лекови**, а фискални импликации: **Нема.**

1.2 Дигитализирање на постапката за препишување на лекови преку електронскиот систем „Мој термин“. Надлежна институција: **ФЗО.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2024,** индикатор за исполнување: - **Надградба на системот „Мој термин“ со процедура за препишување на лекови,** а фискални импликации: **Има.“**

ОБРАЗОВАНИЕ

23. Во Секторот „**5.5. ОБРАЗОВАНИЕ**“, кај приоритетниот проблем 1 во мерката 1 се додава нова активност 1.1 која гласи:

„1.1 Измена на Законот за наставници и стручни соработници, со предвидување на постапка за селекција во сите фази со вклучување на интервју. Надлежна институција: **МОН, БРО, ЦСО.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2024,** индикатор за исполнување: - **Изменет закон,** а фискални импликации: **Нема.“**

Во активноста 1.1 која станува активност 1.2 рокот се менува и гласи: **„Втора половина на 2024“.**

Мерката 2 се брише, мерката 3 станува мерка 2, а активноста 3.1. станува активност 2.1.

Кај приоритетниот проблем 3, во мерката 1 зборовите **„и на наставниците“** се бришат.

Активноста 1.1 се менува и гласи:

„1.1 Вметнување на антикорупциски содржини во модулите од програмата за задолжителна обука на директорите. Надлежна институција: **МОН, ДИЦ.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2024,** индикатор за исполнување: - **Изготвена програма,** а фискални импликации: **Нема.“**

Активностите 1.2 и 1.3 се менуваат и гласат:

„1.2. Изготвување на Водич/ Брошура за превенирање од корупција за директорите. Надлежна институција: **МОН, ДИЦ.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2024,** индикатор за исполнување: - **Изготвен Водич/ Брошура,** а фискални импликации: **Има.**

1.3. Организирање и спроведување на едукативни работилници со директорите. Надлежна институција: **МОН.** Рокот за реализација: **Втора половина на 2024 и континуирано,** индикатор за исполнување: - **Број на спроведени обуки,** а фискални импликации: **Има“.**

По мерката 1 се додава нова мерка 2, со три активности 2.1, 2.2 и 2.3 кои гласат:

„Мерка 2. Јакнење на свеста на наставниците за превенирање од корупција во основното и средно образование

2.1 Вметнување на антикорупциски содржини во модулите од програмата за стручно усвршување на наставниците и стручните соработници. Надлежна институција: **МОН, БРО, ДКСК, ЦСОО.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2024,** индикатор за исполнување: - **Изготвена програма,** а фискални импликации: **Нема.**

2.2 Изготвување на Водич/ Брошура за превенирање од корупција за наставниците.

Надлежна институција: МОН, БРО, ДКСК, ЦСОО. Рокот за реализација: Прва половина на 2024, индикатор за исполнување: - Изготвен Водич/Брошура, а фискални импликации: Има.

2.3 Организирање и спроведување на едукативни работилници со наставниците.

Надлежна институција: МОН, БРО, ДКСК, ЦСОО. Рокот за реализација: Втора половина на 2024 и континуирано, индикатор за исполнување: - Број на спроведени обуки, а фискални импликации: Има. "

Во мерките 2 и 3, кои стануваат мерки 3 и 4, активностите 2.1 и 3.1, се делат на по четири активности 3.1, 3.2, 3.3 и 3.4, односно активности 4.1, 4.2, 4.3 и 4.4. за кои носители ќе бидат Сенат на универзитет УКЛО Битола, Сенат на универзитет Св. Апостол Павле Охрид, Сенат на универзитет УГД Штип и Сенат на Универзитет Мајка Тереза Скопје. Рокот за реализација, индикаторот за исполнување и фискалните импликации остануваат исти за секоја од одделните активности.

ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

24. Во Секторот „5.6. Труд и социјална политика, кај приоритетниот проблем 1 во мерката 4, активностите 4.1 и 4.2 се менуваат и гласат:

„4.1 Уредување на законска процедура за спроведување на инспекциски надзор во постапките за остварување на правата по основ на пензиско и инвалидско осигурување. Надлежна институција: МТСП. Рокот за реализација: Прва половина на 2024, индикатор за исполнување: - Изменет Закон за пензиското и инвалидското осигурување, а фискални импликации: Нема.

4.2 Спроведување на редовни инспекциски надзори во постапките за остварување на правата по основ на пензиско и инвалидско осигурување. Надлежна институција: МТСП. Рокот за реализација: Втора половина на 2024 и континуирано, индикатор за исполнување: - Број на спроведени инспекциски надзори, а фискални импликации: Нема.“

Во мерката 5, активноста 5.1 се менува и гласи:

„5.1 Уредување на законска процедура за спроведување на инспекциски надзор во постапките за остварување на правата по основ на помош и нега од друго лице. Надлежна институција: МТСП. Рокот за реализација: Прва половина на 2024, индикатор за исполнување: - Изменет Закон за социјалната заштита, а фискални импликации: Нема.“

По активноста 5.1 се додава нова активност 5.2 која гласи:

„5.2 Спроведување на инспекциски надзори во постапките за остварување на правата по основ на помош и нега од друго лице. Надлежна институција: МТСП. Рокот за реализација: Прва половина на 2025 и континуирано, индикатор за исполнување: - Број на спроведени инспекциски надзори, а фискални импликации: Нема.“

УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

25. Во Секторот „**5.7. Урбанизам и просторно планирање**, кај приоритетниот проблем 1 во мерката 1, активноста 1.2 која станува активност 1.1 се менува и гласат:

„**1.1 Измена на Законот за градење во насока на зајакнато следење на градењето во сите фази (изведување на градбата, техничкиот преглед и техничкиот прием) како и задолжително иницирање постапка за одземање на лиценцата за надзор на правното лице доколку е констатирана неправилност со прикажување на невистината состојба во фазата на надзор.** Надлежна институција: **МТВ.** Рокот за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Закон за градење во насока на воспоставен засилен надзор во сите фази на изведувањето на градбите - Број на поднесени барања за одземање на лиценци за надзор на годишно ниво, - Број на одземени лиценци за надзор на годишно ниво,** а фискални импликации: **Нема.**“

По активноста 1.1 се додаваат две нови активности 1.2 и 1.3 кои гласат:

„**1.2 Ревидирање на статусот на општинските инспектори кои својата надлежност би ја добивале врз основа на закон, а не врз основа на овластување од градоначалниците.** Надлежна институција: **МТВ.** Рокот за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Изменет Закон за градење,** а фискални импликации: **Нема.**“

1.3 Зајакнување на човечките капацитети на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам заради ефикасно вршење на надзор на територијата на целата држава, како над општините и општинските инспектори, така и над инвеститорите и другите учесници во изградбата на градби од втора категорија. Надлежна институција: **ДИГУ, МФ.** Рокот за реализација: **Прва половина на 2024 и континуирано**, индикатор за исполнување: **Број на дадени согласности за вработување на инспектори, - Број на вработени нови инспектори,** а фискални импликации: **Има.**“

По мерката 1, се додава нова мерка 2, со една активност 2.1 кои гласат:

„**2. Доуредување на преземањето од страна на државниот градежен инспектор на работите од надлежност на општинскиот градежен инспектор и вршењето надзор над законитоста на работењето на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје.**

2.1 Изменување и дополнување на Законот за градење во насока на доуредување и поедноставување на постапката за преземањето на надлежностите на општинските градежни и урбанистички инспектори од страна на државните инспектори. Надлежна институција: **МТВ.** Рокот за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор за исполнување: **Изменет Закон за градење,** а фискални импликации: **Нема.**“

По проблемот 1, се додаваат шест нови приоритетни проблеми кои гласат:

„**Проблем 2: Концентрација на дискрециони овластувања на министерот за транспорт и врски и градоначалниците при имплементацијата на Законот за урбанистичко планирање**

Мерка 1: Ограничување на дискреционите овластувања на министерот при донесување на Годишна програма за финансирање на изработка на урбанистички планови и при формирање на Комисијата за урбанизам

1.1 Изменување и дополнување на Законот за урбанистичко планирање во насока на ограничување на дискреционите овластувања на министерот при донесување на Годишна програма за финансирање на изработка на урбанистички планови и при формирање на Комисијата за урбанизам. Надлежна институција: **МТВ**, рок за реализација: Втора половина на 2024, Индикатор на исполнување: - Изменет Закон за урбанистичко планирање, - Утврдени јасни критериуми при подготовкa на Годишната програма за финансирање на изработка на урбанистичките планови, - Утврдени критериуми за членови на Комисијата за урбанизам, Фискални импликации: Нема.

Мерка 2: Ограничување на дискреционите овластувања на градоначалникот при донесување на Годишна програма за финансирање на изработка на урбанистички планови и при формирање на Комисијата за урбанизам и во постапката за избор на вршителот за работи од урбанистичкото планирање

2.1 Изменување и дополнување на Законот за урбанистичко планирање. Надлежна институција: **МТВ**, рок за реализација: Втора половина на 2024, Индикатор на исполнување: - Изменет Закон за урбанистичко планирање, - Утврдени критериуми за членови на Комисијата за урбанизам, - Утврдени критериуми за избор на вршителот за работи од урбанистичкото планирање, Фискални импликации: Нема.

Проблем 3: Неусогласеност на Законот за урбанистичко планирање со Законот за инспекциски надзор во однос на статусот на урбанистички инспектор, во врска со посебниот услов за завршено образование и работното искуство.

Мерка 1: Усогласување на Законот за урбанистичко планирање со Законот за инспекциски надзор.

1.1 Усогласување на член 83 став 5 точка 3 и точка 4 од Законот за урбанистичко планирање со член 40 од Законот за инспекциски надзор. Надлежна институција: **МТВ**, рок за реализација: Втора половина на 2024, Индикатор на исполнување: - Изменет Закон за урбанистичко планирање, - Усогласени условите за урбанистички инспектор со условите од Законот за инспекциски надзор во делот на образованието, Фискални импликации: Нема.

Проблем 4: Не постојат детални одредби со кои се уредува постапката за суспензијата на урбанистичките планови, како и во однос на последиците од суспензијата на плановите.

Мерка 1: Уредување на постапка за суспензија на урбанистичките планови и последиците од истата

1.1 Изменување и дополнување на Законот за урбанистичко планирање во насока на уредување на постапка за суспензија на урбанистичките планови и последиците од таа суспензија. Надлежна институција: **МТВ**, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување:- **Изменет Закон за урбанистичко планирање, - Уредена постапка за суспензија на урбанистичките планови како и последици од суспензијата, Фискални импликации: Нема.**

Проблем 5: Подготовката на урбанистички планови од страна на физички и правни лица остава простор за злоупотреби и донесување на урбанистички планови по нарачка.

Мерка 1: Исключување на можноста од подготовкa на урбанистички планови од физички и правни лица.

1.1 Изменување и дополнување на Законот за урбанистичко планирање во насока на бришење на можноста за подготовкa на урбанистички планови од правни и физички лица. Надлежна институција: **МТВ**, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување:- **Изменет Закон за урбанистичко планирање, - Бришење на можноста за подготовкa на урбанистички планови од приватни правни субјекти, Фискални импликации: Нема.**

Проблем 6: Дискрециони овластувања на Министерството за транспорт и врски и општините при отуѓување на државно градежно земјиште заради дооформување на градежна парцела.

Мерка 1: Зајакнување на критериумите за продажба на државно земјиште по основ на дооформување на парцела.

1.1 Измена и дополнување на Законот за градежното земјиште заради: пропишување на отворена и транспарентна постапка за продажба на државно градежно земјиште по основ на дооформување на парцела, утврдување на јасни и прецизни критериуми за остварување на правото на дооформување на парцела и зголемување на процентот над 70 % со кој се стекнува правото на дооформување на парцела. Надлежна институција: **МТВ**, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување:- **Изменет Закон за градежно земјиште, Фискални импликации: Нема.**

Проблем 7: Законот за утврдување на статус на бесправно изградени објекти е во спротивност со севкупниот правен систем во државата затоа што дава можност за легализација на објекти кои се резултат на сторено кривично дело.

Мерка 1: Укинување на Законот за утврдување на статус на бесправно изградени објекти по завршување на сите започнати постапки и непродолжување на рокот на постојниот, односно недонесување на нов таков закон.

1.1 Укинување на Законот за утврдување на статус на бесправно изградени објекти по завршување на сите започнати постапки. Надлежна институција: **МТВ**, рок за реализација:

Втора половина на 2025, Индикатор на исполнување:- Укинат Закон за утврдување на статус на бесправно изградени објекти, Фискални импликации: Нема.“

ЖИВОТНА СРЕДИНА

26. Во Секторот **5.8. ЖИВОТНА СРЕДИНА**, кај приоритетниот проблем 1 во мерката 1, во активноста 1.2 во надлежна институција пред „ЕЛС“ се додава „МЖСПП“, а по оваа активност се додава нова активност 1.3 која гласи:

„1.3 Воспоставување на центри за управување со опасен отпад. Надлежна институција: **МЖСПП.** Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - **Воспоставени центри за управување со опасен отпад,** фискални импликации: **Има.“**

По проблемот 1, се додаваат четири нови приоритетни проблеми кои гласат:

„Проблем 2: Отсуство на механизми за контрола и раскинување на договорите за доделени концесии за управување со отпад и правни празнини и дискрециони овластувања во постапките за давање на концесии.

Мерка 1: Регулирање на механизми за контрола и раскинување на договорите за доделени концесии за управување со отпад и ограничување на дискрециони овластувања во постапките за давање на концесии

1.1 Измена на Законот за управување со отпад во насока на воспоставување на механизам за контрола и раскинување на договорите за доделени концесии за управување со отпад. Надлежна институција: **МЖСПП**, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Изменет Закон за управување со отпад,** Фискални импликации: **Нема.**

1.2 Донесување на Закон за концесии и јавно-приватно партнерство во насока на воспоставување на механизам за контрола и раскинување на договорите за доделени концесии, со пропишување на задолжителна и обврзувачка согласност од МЖСПП и МЗШВ во постапката за давање на концесии. Надлежна институција: **МЕ**, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Донесен новиот Закон за концесии и ЈПП,** Фискални импликации: **Нема.**

Проблем 3: Не е предвиден механизам за контрола и надзор над спроведување на забраната за разорување и узурпација на пасиштата како добра од општ интерес и не се дефинирани сите дозволени и забранети активности во стопанисувањето со пасиштата.

Мерка 1: Во Законот за пасишта да се предвиди формирање на тело надлежно за контрола и надзор над забраната за разорување и узурпација на пасиштата како добра од општ интерес и да се дефинираат сите дозволени и забранети активности во стопанисувањето со пасиштата

1.1 Изменување и дополнување на Законот за пасишта во насока на формирање на тело надлежно за контрола и надзор над забраната за разорување и узурпација на пасиштата како добра од општ интерес и дефинирање на сите дозволени и забранети активности во стопанисувањето со пасиштата. Надлежна институција: **МЗШВ**, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Изменет Закон за пасишта**, Фискални импликации: **Нема**.

Проблем 4: Недефинирани рокови за донесување на регулатива за утврдување на заштитените подрачја, во постапките за доделување на концесии за користење природни ресурси.

Мерка 1: Да се дефинира опсегот на заштитените подрачја, роковите за нивно прогласување и репрограмирање, план за управување со заштитените подрачја како и сите останати прашања поврзани со управувањето со заштитените подрачја

1.1 Изменување и дополнување на Законот за заштита на природата во насока на утврдување на регулативата за заштитени подрачја. Надлежна институција: **МЖСПП**, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Изменет Закон за заштита на природата**, Фискални импликации: **Нема**.

1.2 Донесување на нов Закон за заштитени подрачја во кој ќе се уреди: -Изградбата во заштитено подрачје како повреда на јавниот интерес да биде основ за рушење, и овие градби да не смее да бидат предмет на легализација ниту за внесување во планска документација; - Кривичните дела да не застаруваат; -За сите проекти во заштитени подрачја да се врши Студија за оценка за влијание на животната средина; и - Да се ревидираат сите подзаконски акти за проценка на влијание на животната средина. Надлежна институција: **МЖСПП**, рок за реализација: **Прва половина на 2025**, Индикатор на исполнување: - **Донесен Закон за заштитени подрачја**, Фискални импликации: **Нема**.

Проблем 5: Дискреционите овластувања на Градоначалникот во издавањето на Б интегрирани еколошки дозволи оставаат простор за можни злоупотреби.

Мерка 1. Редефинирање на постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи во која ќе бидат вклучени МЖСПП и ЕЛС како и јавно објавување на сите издадени дозволи.

1.1 Измена на Законот за управување со отпад. Надлежна институција: **МЖСПП**, рок за реализација: **Прва половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Донесени измени и дополнувања на законот**, Фискални импликации: **Нема**.

1.2 Објавување на сите издадени Б интегрирани еколошки дозволи. Надлежна институција: **МЖСПП, ЕЛС**. Рок за реализација: **Прва половина на 2025**, Индикатор на исполнување: - **Број на објавени дозволи**, Фискални импликации: **Нема**.

ЗЕМЈОДЕЛСТВО

27. Во Секторот **5.9. ЗЕМЈОДЕЛСТВО**, кај приоритетниот проблем 1 мерката 3 со активноста 3.1 се менуваат и гласат:

Мерка 3: Забрана на пренамената на земјоделското земјиште од прва и втора категорија во градежно земјиште, со јасни исклучоци од забраната, како и ограничување на можноста за пренамена на останатите категории на земјоделско земјиште

3.1 Измена на Законот за земјоделското земјиште во насока на забрана да се врши пренамена на земјоделското земјиште од прва и втора категорија во градежно земјиште, со јасни исклучоци од забраната, како и ограничување на можноста за пренамена на останатите категории на земјоделско земјиште. Надлежна институција: **МЗШВ**, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Изменет Закон за земјоделско земјиште**, Фискални импликации: **Нема.**"

По мерката 3, се додава нова мерка 4, со една активност 4.1 кои гласат:

„Мерка 4: Забрана на пренамената на пасиштата од прва и втора категорија во земјоделско или градежно земјиште, со јасни исклучоци од забраната, како и ограничување на можноста за пренамена на останатите категории на пасишта

4.1 Измена на Законот за пасишта во насока на забрана да се врши пренамена на пасиштата од прва и втора категорија, со јасни исклучоци од забраната, како и ограничување на можноста за пренамена на останатите категории на пасишта. Надлежна институција: **МЗШВ**, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Изменет Закон за пасишта**, Фискални импликации: **Нема.**"

Кај приоритетниот проблем 2 во мерката 1, во активноста 1.2 се додава индикатор за исполнување кој гласи: **„Утврдени индикатори за следење на ефектите од мерките“**.

Кај приоритетниот проблем 3, во мерката 2, активностите 2.1 и 2.2 се менуваат и гласат:

„2.1 Да се воспостават процедури за транспарентност- известување на потенцијалните корисници за условите за доделување на финансиска поддршка во АФПЗРР. Надлежна институција: **АФПЗРР**, рок за реализација: **Прва половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Усвоени процедури**, Фискални импликации: **Нема.**"

2.2. Да се воспостават процедури за транспарентност- известување на потенцијалните корисници за условите за доделување на финансиска поддршка во АПРЗ. Надлежна институција: **АПРЗ**, рок за реализација: **Прва половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Усвоени процедури**, Фискални импликации: **Нема.**"

По активноста 2.2 се додаваат две нови активности 2.3 и 2.4, кои гласат:

„2.3. Да се спроведат обуки на вработените во АФПЗРР за унапредување на нивните знаења и зголемување на интегритетот. Надлежна институција: **АФПЗРР**, рок за реализација: **Втора половина на 2024 и континуирано**, Индикатор на исполнување: - **Број на вработени со посетени обуки**, Фискални импликации: **Има.**"

2.4. Да се спроведат обуки на вработените во АПРЗ за унапредување на нивните знаења и зголемување на интегритетот. Надлежна институција: **АПРЗ**, рок за реализација: **Втора половина на 2024 и континуирано**, Индикатор на исполнување: - **Број на вработени со посетени обуки**, Фискални импликации: **Има.**"

Приоритетните проблеми 4 и 5 со сите мерки и активности се бришат.

СПОРТ

28. Во Секторот **5.10. СПОРТ**, кај приоритетниот проблем 1 по мерката 4, се додава нова мерка 5 со три активности 5.1, 5.2 и 5.3 кои гласат:

„Мерка 5: Регулирање на статусот на ЈП за стопанисување со објекти за спорт во сопственост на РСМ.

5.1 Изработка на анализа за финансиската и оперативна состојба на ЈП за стопанисување со објекти за спорт во сопственост на РСМ. Надлежна институција: Влада, рок за реализација: **Прва половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Изготвена анализа**, Фискални импликации: **Нема.**

5.2 Донесување на одлуки за надминување на нарушеното работење на ЈП за стопанисување со објекти за спорт во сопственост на РСМ, согласно Законот за јавните претпријатија. Надлежна институција: Влада, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Донесени одлуки**, Фискални импликации: **Нема.**

5.3 Воспоставување на функционалност на ЈП за стопанисување со објекти за спорт во сопственост на РСМ. Надлежна институција: Влада, рок за реализација: **Прва половина на 2025**, Индикатор на исполнување: - **ЈП за стопанисување со објекти за спорт во сопственост на РСМ ги извршува функциите согласно одлуката за негово основање и статутот**, Фискални импликации: **Има.**"

По приоритетниот проблем 2 се додава нов приоритетен проблем 3 со една мерка и две активности 1.1 и 1.2 кои гласат:
„Проблем 3: Во АМС не се воспоставени соодветни контролни механизми во однос на трансферираните средства кон националните спортски федерации.

Мерка 1: Воспоставување на соодветни критериуми за распределба и контрола на средствата од програмите на АМС и средствата од даночно ослободување

1.1 Донесување на општ акт со дефинирани критериуми и соодветна методологија за автоматизирана распределба на средствата од програмите на АМС и средствата од даночно ослободување. Надлежна институција: **АМС**, рок за реализација: **Прва половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Донесен општ акт со дефинирани критериуми**, Фискални импликации: **Нема.**

1.2 Донесување на општ акт и соодветни обрасци за контрола на наменското трошење на одобрените средства. Надлежна институција: **АМС**, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Донесени обрасци**, Фискални импликации: **Нема.**"

ЕКОНОМИЈА И БИЗНИС

29. Во Секторот **5.11. ЕКОНОМИЈА И БИЗНИС**, во називот на приоритетниот проблем 2 зборовите „за експлоатирани сировини“ се бришат.

Во мерката 2, во активноста 2.1 во надлежна институција „**МЖСПП и МЗШВ**“ се бришат, а индикаторот се менува и гласи: **„Сите договори за концесии јавно објавени на веб-страницата на МЕ.“**

По активноста 2.1 се додаваат три нови активности, 2.2, 2.3 и 2.4 кои гласат:

„2.2 Јавно објавување на договорите за концесии за користење на вода за производство на електрична енергија и сите останати концесии во надлежност на МЖСПП. Надлежна институција: **МЖСПП**. Рок за реализација: **Втора половина на 2024 и континуирано**, индикатор за исполнување: - **Сите договори за концесии јавно објавени на веб-страницата на МЖСПП**, фискални импликации: **Има.**

2.3 Јавно објавување на договорите за концесии за користење на земјоделско земјиште. Надлежна институција: **МЗШВ**. Рок за реализација: **Втора половина на 2024 и континуирано**, индикатор за исполнување: - **Сите договори за концесии јавно објавени на веб-страницата на МЗШВ**, фискални импликации: **Има.**

2.4 Јавно објавување на договорите за концесии за користење на градежно земјиште Надлежна институција: **МТВ**. Рок за реализација: **Втора половина на 2024 и континуирано**, индикатор за исполнување: - **Сите договори за концесии јавно објавени на веб-страницата на МТВ**, фискални импликации: **Има.**"

Во називот на мерката 3 зборовите „за експлоатирани сировини“ се бришат.

Во називот на активноста 3.1 по зборовите „концесискиот надомест“ се додаваат зборовите „за експлоатација на сировини“, а во надлежна институција „**МЖСПП и МЗШВ**“ се бришат.

По активноста 3.1 се додаваат три нови активности, 3.2, 3.3 и 3.4 кои гласат:

„3.2 Анализа и ревидирање на висината на износот на концесискиот надомест за користење на вода за производство на електрична енергија и сите останати концесии во надлежност на МЖСПП и на степенот на нивна наплата. Надлежна институција: **МЖСПП**. Рок за реализација: **Втора половина на 2024 и континуирано**, индикатор за исполнување: - **Изработена анализа со препораки за соодветна корекција на износот на концесискиот надомест**, фискални импликации: **Има.**

3.3 Анализа и ревидирање на висината на износот на концесискиот надомест за користење на земјоделско земјиште и на степенот на негова наплата. Надлежна институција: **МЗШВ**. Рок за реализација: **Втора половина на 2024 и континуирано**,

индикатор за исполнување:- **Изработена анализа со препораки за соодветна корекција на износот на концесискиот надомест, фискални импликации: Има.**

3.4 Анализа и ревидирање на висината на износот на концесискиот надомест за користење на градежно земјиште и на степенот на негова наплата. Надлежна институција: **МТВ.** Рок за реализација: **Втора половина на 2024 и континуирано,** индикатор за исполнување: - **Изработена анализа со препораки за соодветна корекција на износот на концесискиот надомест, фискални импликации: Има.**"

Активноста 3.2 станува активност 3.5.

Проблемот 3 со сите мерки и активности се брише.

Во Проблемот 4, кој станува проблем 3, во мерката 1, во активноста 1.1 по зборовите „(и нивните предлагачи)“ се додаваат запирка и зборовите **„интегрирање на мислењата на бизнис заедницата“.**

ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА И ТРГОВСКИ ДРУШТВА ВО СОПСТВЕНОСТ НА ДРЖАВАТА И НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

30. Во Секторот **„5.12. ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА И ТРГОВСКИ ДРУШТВА ВО СОПСТВЕНОСТ НА ДРЖАВАТА И НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА“**, кај приоритетниот проблем 1, во мерката 1, активноста 1.1 се менува и гласи:

„1.1. Воспоставување на регистар на јавни претпријатија со податоци за сопствеништвото и финансиските резултати и негово ажурирање. Надлежна институција: **МЕ, МФ и ЦРРСМ.** Рок за реализација: **Прва половина на 2022 и континуирано,** индикатор за исполнување: - **Воспоставен регистар на јавните претпријатија ,** фискални импликации: **Има.**"

По активноста 1.1 се додава нова активност 1.2 која гласи:

„1.2. Воспоставување на регистар на трговски друштва во сопственост на државата и ЕЛС со податоци за сопствеништвото и финансиските резултати и негово ажурирање. Надлежна институција: **МЕ, МФ, ЦРРСМ.** Рок за реализација: **Прва половина на 2022 и континуирано,** индикатор за исполнување: - **Воспоставен регистар на трговски друштва во сопственост на државата и ЕЛС,** фискални импликации: **Има.**"

МЕДИУМИ И ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО

31. Во секторот **„5.13. МЕДИУМИ И ГРАЃАНСКО ОПШТЕСТВО“** кај приоритетниот проблем 1, во мерката 1, активноста 1.1 се менува и гласи:

„1.1. Во рамки на партнерството за отворена власт да се договори задолжително објавување на извештаите за склучени и реализирани договори од било кој вид со медиуми, интернет портали, маркетинг агенции и медиумски работници од страна на

институциите од јавниот сектор. Надлежна институција: **МИОА** во соработка со граѓанско општество. Рок за реализација: **Прва половина на 2024**, индикатор за исполнување: - Договорено задолжително објавување на извештаите за склучени и реализирани договори од било кој вид со медиуми, интернет портали, маркетинг агенции и медиумски работници од страна на институциите од јавниот сектор, фискални импликации: **Нема.**"

Ќај приоритетниот проблем 2 се додава нова мерка 1 со една активност 1.1 која гласи:

„Мерка 1: Воведување на минимална законска регулација на онлајн медиумите

1.1 Измена и дополнување на Законот за медумите. Надлежна институција: **МИОА**, рок за реализација: **Прва половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - **Изменет Закон за медиуми**, Фискални импликации: **Нема.**"

Во мерката 1 која станува мерка 2, по активностите, 1.1 и 1.2 кои стануваат активности 2.1 и 2.2, се додава нова активност 2.3, која гласи:

„2.3 Донесување на Кодекс за однесување во on-line просторот за време на избори за учесниците во изборните кампањи и онлјан медиумите. Надлежна институција: **ЗНМ, СЕМ и ААВМУ**, рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување: - Донесен Кодекс за однесување во on-line просторот за време на избори за учесниците во изборните кампањи и онлјан медиумите , Фискални импликации: **Нема.**"

Мерката 2 со активноста 2.1, стануваат мерка 3 и активност 3.1.

32. По секторот 5.13. Медиуми и граѓанско општество се додаваат два нови сектори 5.14. Надзор над спроведување на законите и 5.15. Имот во државна сопственост, кои гласат:

,СЕКТОР 5.14. НАДЗОР НАД СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНИТЕ

Проблем 1: Непостоење на јасна законска дефиниција и поставеност на инспекцискиот надзор како механизам за контрола над спроведувањето на законите

Мерка 1: Редефинирање на инспекцискиот надзор како механизам за контрола за извршување на законите

1.1. Подготовка на анализа за сите видови на надзор, ревизија, супервизија и контрола во Република Северна Македонија . Надлежна институција: **МИОА, ДКСК, ИС, ДЗР, МФ и ДУИ**, рок за реализација: **Прва половина на 2024**, Индикатор на исполнување: **Изготвена Анализа**, Фискални импликации: **Нема**

1.2. Подготовка на компаративна анализа за начинот и механизмите на контрола над извршувањето на законите во ЕУ. Надлежна институција: **МИОА, ДКСК, ИС**. Рок за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор на исполнување: **Изготвена Анализа**, Фискални импликации: **Нема**

1.3. Утврдување на препораки за реорганизација на механизмите за контрола на спроведувањето на законите заради поголема ефикасност, функционалност и самостојност во работата. Надлежна институција: **МИОА, ДКСК, ИС.** Рок за реализација: **Втора половина на 2024,** Индикатор на исполнување: **Дадени препораки,** Фискални импликации: **Нема**

1.4. Реорганизација на механизмите за контрола на спроведувањето на законите заради поголема ефикасност, функционалност и самостојност во работата. Надлежна институција: **Влада, ДКСК, МИОА, ИС.** Рок за реализација: **Прва половина на 2025,** Индикатор на исполнување: **Имплементирани препораки,** Фискални импликации: **Нема**

Проблем 2: Недоволна кадровска екипираност и техничка опременост на инспекциските служби

Мерка 1: Зајакнување на човечките и техничките капацитети на инспекциските служби.
1.1. Подготовка на функционална анализа со проценка на потребниот кадар и техничката опрема за ефикасна контрола над извршувањето на законите согласно новата организациска поставеност на инспекциските служби, Надлежна институција: **ИС, Влада,** Рок за реализација: **Прва половина на 2024,** Индикатор на исполнување: **Изготвена Функционална анализа,** Фискални импликации: **Нема**

1.2. Кадровско доекипирање на инспекциските служби согласно препораките од функционалната анализа, Надлежна институција: **ИС, МФ,** Рок за реализација: **Прва половина на 2024 и континуирано,** Индикатор на исполнување: **Број на преземени вработени од трансфер листата, Број на вработени инспектори,** Фискални импликации: **Има**

1.3. Техничко опремување на инспекциските служби согласно препораките од функционалната анализа, Надлежна институција: **ИС, МФ,** Рок за реализација: **Втора половина на 2024 и континуирано,** Индикатор на исполнување: **Набавена опрема,** Фискални импликации: **Има**

Проблем 3: Недостаток на антикорупциски политики во однос на инспекциските служби
Мерка 1: Зајакнување на антикорупциските политики во однос на инспекциските служби

1.1. Спроведување на периодични анкети и испитувања со субјектите на надзор во однос на корупцијата на инспекторите, Надлежна институција: **ИС, Влада,** Рок за реализација: **Втора половина на 2024,** Индикатор на исполнување: **Број на спроведени анкети и испитувања,** Фискални импликации: **Нема**

1.2. Воспоставување на процедури за периодично ротирање на инспекторите на териториите на кои вршат инспекциски надзор, Надлежна институција: **ИС,** Рок за реализација: **Втора половина на 2024 и континуирано,** Индикатор на исполнување:

Воспоставени процедури за периодично ротирање на инспекторите, Фискални импликации: **Нема**

1.3. Воведување на задолжителен дел во испитот за инспектор кој ќе опфаќа интегритет и етика, Надлежна институција: ИС, МИОА, Рок за реализација: Втора половина на 2024 и континуирано, Индикатор на исполнување: Во испитот за инспектор воведен дел за интегритет и етика, Фискални импликации: Нема.

СЕКТОР 5.15. ИМОТ ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ

Проблем 1: Непостоење на целосна и синхронизирана законска рамка за стекнувањето, користењето, управувањето и располагањето со целокупниот имот во државна сопственост

Мерка 1: Донесување на единствен закон за целокупниот имот во државна сопственост, со јасни и прецизни правила за неговото стекнување, користење, управување и располагање. При тоа мора да има единствена институција која ќе има законска надлежност но и човечки и технички капацитет за да се грижи за овој имот.

1.1. Формирање на работна група за подготовкa на Законот за стекнување, користење, управување и располагање на севкупниот движен и недвижен имот во државна сопственост. Надлежна институција: Влада и ДКСК, рок за реализација: **Прва половина на 2024**, Индикатор на исполнување: **Формирана работна група**, Фискални импликации: **Нема**

1.2. Подготовка на анализа на постојните законски решенија, како и компаративна анализа за менаџирање на државниот имот во државите членки на ЕУ. Надлежна институција: Влада, ДКСК. Рок за реализација: **Втора половина на 2024**, индикатор на исполнување: **Изготвена компаративна анализа**, Фискални импликации: **Има**

1.3. Обезбедување на сите податоци во врска со движенот и недвиженот имот во државна сопственост. Надлежна институција: Влада, ДКСК, АКН. Рок за реализација: **Втора половина на 2024**, Индикатор на исполнување: **Обезбедени податоци**, Фискални импликации: **Има**

1.4. Донесување на Законот за стекнување, користење, управување и располагање на севкупниот движен и недвижен имот во државна сопственост. Надлежна институција: Собрание. Рок за реализација: **Прва половина на 2025**, Индикатор на исполнување: **Донесен закон**, Фискални импликации: **Нема**.

1.5. Воспоставување на единствен државен орган кој ќе располага и ќе управува со имотот во државна сопственост со спојување на сегашните институции. Надлежна институција: Влада. Рок за реализација: **Втора половина на 2025**, Индикатор на исполнување: **Воспоставен единствен државен орган**, Фискални импликации: **Има**.

1.6. Човечко и техничко екипирање на единствениот државен орган кој во иднина ќе биде надлежен за целокупното евидентирање и грижа за имотот во државна сопственост. Надлежна институција: Влада. Рок за реализација: **Втора половина на 2025**,

Индикатор на исполнување: **Екипиран единствен државен орган**, Фискални импликации: **Има.**

Проблем 2: Непостоење на целосна и централизирана евиденција на целокупниот имот на државата, која ќе биде јавно достапна и транспарентна.

Мерка 1: Воспоставување на единствена евиденција на недвижниот и движниот имот во државна сопственост.

1.1. Воспоставување на единствен регистар во дигитална форма на целокупниот движен и недвижен имот во државна сопственост, Надлежна институција: **Влада, АКН**, Рок за реализација: **Втора половина на 2025 и континуирано**, Индикатор на исполнување: **Воспоставен единствен дигитален Регистар за недвижниот и движниот имот на државата**, Фискални импликации: **Има.**

1.2. Обезбедување на транспарентност со вградување на опција да се врши отворено пребарување на имотот во државна сопственост, со податоци за неговата вредност, буџетот за одржување, средствата за закуп доколку е даден под закуп, средствата од продажба доколку е продаден, Надлежна институција: **Влада**, Рок за реализација: **Втора половина на 2025 и континуирано**, Индикатор на исполнување: **Отворен портал на евиденцијата на недвижен имот во државна сопственост**, Фискални импликации: **Нема.**"

ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА
СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
Претседател,
Билјана Ивановска

